Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U005075

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-12-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Желновач Аліна Олександрівна

2. Zhelnovach Alina Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.01.01

Назва наукової спеціальності: Українська література

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 09-11-2018

Спеціальність за освітою: філолог, викладач української мови і літератури

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.051.07

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 17.01.03

Тема дисертації:

1. Соціальний міф і його художнє втілення в драматургії І. Багряного («Морітурі», «Розгром», «Генерал»)
2. Social myth and its artistic epitome in the drama of I. Bahrianyi («Morituri», «Rozhrom», «Heneral»)

Реферат/анотація:

1. Желновач А.А. Соціальний міф і його художнє втілення в драматургії І. Багряного («Морітурі», «Розгром», «Генерал»). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.01.01 – «Українська література» (Філологічні науки). – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2018. Соціальний міф у 30-х–40-х рр. XX століття став зручним засобом для формування й реалізації політичного курсу компартії в СРСР. Він виник на основі класичної міфології, по-іншому відображаючи її світоглядні принципи й дидактичний матеріал. У нашій роботі виділяється роль соціального міфу як особливого комунікативного дискурсу, вторинної семіотичної системи з сугестивним характером. Радянський соціальний міф оформився в офіційний літературний дискурс під назвою соціалістичний реалізм. Відтепер письменники мали зображувати позитивних героїв-комуністів, жінок, що працюють врівні з чоловіками та дітей як спадкоємців великої соціалістичної місії. Постійні фізичні переслідування й примусовий характер соцреалізму внеможливили повноцінний розвиток української літератури в СРСР. Відтак певна кількість

українських письменників емігрувала. Українська еміграційна література періоду Другої світової війни на сьогодні лишається малодослідженим полем у вітчизняному літературознавстві. Центральним орієнтиром для своїх художніх текстів мурівці обрали образ українського народу та Батьківщини. Однак спостерігати їх реальний стан вони не могли. Тому на сторінках своїх текстів митці охудожнювали віртуальний образ України й у такий спосіб творили національну міфологічну структуру. Одним із найвідоміших діячів МУРу по праву вважається І. Багряний. У п'єсі «Морітурі» він розвінчує радянський соціальний міф й формує художній «антиміф», відверто зображаючи реальні події репресій 1937–1939 р. До того ж він звертається до Євангелія як авторитетного прецедента й наближає шлях головного персонажа Миколи Матяжа, а через нього й шлях цілого українського народу до страдницької долі Ісуса Христа. У п'єсі «Розгром» драматург звертається до теми Другої світової війни та становища українського народу між двома найбільшими мілітарними державами того часу: Німеччиною й СРСР. І. Багряний послідовно у своїй драматургії розвиває міф про розіп'яту Україну. У п'єсі «Розгром» цей міф репрезентує Ольга Урбан, що є виразником прагнень цілого українського народу. Знакова смерть головної героїні сприймається як загальна жертва українців на трагічному історичному перехресті: власною кров'ю стримувати дві найбільші мілітарні потуги світу. Силу своїх співвітчизників митець демонструє в інтелектуальній площині. Карнавалізоване дійство як міфологічний сюжет розкривається у третій п'єсі «Генерал» І. Багряного. Змодельований автором художній світ тексту становить собою особливу міфологічну систему, в якій драматург викриває й засуджує підступність, егоїзм та колабораціонізм радянського командування, посилюючи такий конфлікт твору комічними засобами (іронія, сарказм, гротеск). Через структуру «перевернутого світу», низку травестійних епізодів автор функціонально зближує свою п'єсу з маскарадом, що є частиною карнавалу. Образний світ п'єси «Генерал» окреслюється також у межах чотирьох модусів художності: героїчному, сатиричному, трагічному та комічному. Об'єднує всі три п'єси І. Багряного міфологізований світоустрій текстів та ідентичний образ українського національного героя. Жанрову форму драм письменника можна визначити як модерні «житія-мартирії» про українських мучеників. Ключові слова: соціальний міф, соціалістичний реалізм, антиміф, Мистецький український рух, еміграція, Друга світова війна, вертеп, мілітаризм, карнавал.

2. Alina A. Zhelnovach. Social myth and its artistic epitome in the drama of I. Bahrianyi ("Morituri", "Rozhrom", "Heneral"). – Qualification research paper, manuscript. Thesis for a Candidate Degree in Philology (PhD): Specialty 10.01.01 – Ukrainian literature. – V.N. Karazin Kharkiv National University, The Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2018. The social myth of the 30's and 40's of XX century was an appropriate way for the formation and implementation of the political course of the communist party in the USSR. It arose on the basis of classical mythology, reflecting its ideological principles and didactic material in a different way. The role of social myth as a special communicative discourse, a secondary semiotic system with a suggestive character is emphasized in our work. The soviet social myth became the basis of the official literary discourse called socialist realism. Such artistic texts were to show positive communist heroes, women who work on a par with men and children as heirs of a great socialist mission. Permanent physical persecution and the forced nature of socialist realism eliminated the full development of Ukrainian literature in the USSR. So, a certain number of the Ukrainian writers emigrated. Ukrainian emigration literature of the period of the Second World War remains an unexplored field in the national literary criticism. The members of MUR chose an image of the Ukrainian people and the Motherland as the central reference point for their artistic texts. However, they could not see their real condition. Therefore, the artists visualized the virtual image of Ukraine and thus created the national mythological structure on the pages of their texts. I. Bahrianyi is considered to be one of the most prominent figures of the MUR. I. Bahrianyi destroys the soviet social myth and forms the artistic "anti-myth" in the play "Morituri", expressly depicting the real events of the repressions of 1937–1939. In addition, he appeals to the Gospel as an authoritative precedent and brings the path of the main character, Mykola Matyazh, and through him the way of the whole Ukrainian people to the plight of Jesus Christ. I. Bahrianyi addresses the topic of the Second World War and the situation of the Ukrainian people between the two largest military countries of that time: Germany and the USSR in play "Rozhrom". I. Bahrianyi consistently develops the myth of the crucified Ukraine in his drama. This myth is represented by Olga Urban, who expresses the aspirations of the whole Ukrainian people in the play "Rozhrom".

Significant death of the protagonist is perceived as a common victim of Ukrainians in a tragic historical crossroads: to restrain the two world's greatest military attempts by their own blood. The artist demonstrates the power of his compatriots in an intellectual plane. The carnivalized action as a mythological plot is revealed in the third play "Heneral" by I. Bahrianyi. The artistic world of the text is a special mythological system in which the playwright denounces and condemns the insidiousness, selfishness and collaboration of the soviet command, reinforcing the conflict of the text by comic means (irony, sarcasm, grotesque). The author functionally brings his play to masquerade, which is a part of the carnival, through the structure of the "inverted world", series of travesty episodes. All three plays by I. Bahrianyi are united by their mythologized world system and an identical image of the Ukrainian national hero. The genre form of the drama of the writer can be defined as a modern "life-martyr" of the Ukrainian sufferers. Key words: social myth, socialist realism, anti-myth, Mystetskyi ukrainskyi rukh, emigration, Second World War, nativity scene, militarism, carnival.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матушек Олена Юріївна
2. Matushek Olena Yurijivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анісімова Ніна Павлівна

2. Anisimova Nina Pavlivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муслієнко Олена Вячеславівна

2. Musliyenko Olena Vyacheslavivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Безхутрий Юрій Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Безхутрий Юрій Миколайович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.